

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

4 kr., če se tiska 1krat.
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
sema primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišče
administracije in ekspedicijski na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 50 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu pri
št. 190.

Izhaja petkrat na teden in
v torek, četrtek in soboto.

Neodvisnost cerkve od države

Neodvisnost, prostost! vse hrepeni zdaj po njej; z zlatimi barvami jo risa liberalizem; povsod hoče jo priboriti; vse mora biti prosto, neodvisno, deležno te blažene znajdbe devetnajstega veka. Pa stojte! ne vse, neodvisna ne sme biti cerkev in kar je sklenjenega ž njo. Za njo ni ta pridobitev; se bo li liberalizem boril za svojo najhujo nasprotnico? Sicer dosledno bi bilo, blagodušno tudi, a kaj doslednost in blagodušnost, kjer v oči bije njemu samemu! Torej proč z neodvisno cerkvijo; kajti ona je najhuja sovražnica napredka, prostosti, sreče človeške, sploh vseh najblažjih idej zbranih v enem imenu, v imenu — sedanje države. Nji nasprotuje prosta cerkev; to je res; gospodje imajo prav; sedanji državi ali — da se bolje izrazimo, državi, kakoršna bi imela po liberalnih nazorih biti, in kakoršni se kot vzoru skušajo bližati državniki vseh redov, nji nasprotuje, nji žuga pogin; neodvisnost cerkveno priznati bilo bi torej vničiti sebe in tako samomornih misli pač liberalizmu ne smemo zaupati. Kakor je torej neodvisna cerkev oni ščit, za katerim se bojuje vsa resnica, vsa vera in pravica, vsa prava svoboda, tudi državna in osebna, tako je tudi ona ista naprava, zoper katero naletuje z vso močjo sovražni sostav, je ona pošast, ktera mu ne privošči spanja po noči niti miru po dnevi. To lastnost cerkveno toraj moramo poglavitno naglaševati državi nasproti, in zato bo ona z malo izjemami predmet vseh sledečih člankov.

Ko bi bile država in cerkev v oni vzorni razmeri, kakoršno je hotel božji Izveličar, ne bi bilo treba preiskovati, ktera je višja, ta ali

una, ktere so njune pravice, ktera jima je veljava, če se dotikate; kakor ne bi bilo treba paragrafov, ko bi jih nihče ne prestopal; kakor ne bi bilo potreba postav zoper tatvino, ko bi vsakdo vestno ločil med svojim in tujim.

Pa žali Bog! to se ni spopolnilo. Država pokazala je sovražnost cerkvi nasproti, komaj da se je bila ta prikazala na beli dan, ko je bila tako rekoč še v zibeli. I boj trajal je tri veke; postalo je bolje, a kmalo zopet prevladoval je nesrečni bizantinizem in cezaropapizem. Tako se je preobrnilo še večkrat; ni torej čudo, da se je jelo gledati tudi na principijelno rešenje vprašanja, kakošno mesto da zavzame cerkev nasproti državi. Odgovor bil je različen po duhu časa; kako da dandanes odgovarja liberalizem, nam je že znano; ne povsod enako seveda; kjer je bolj prost, tam pravi naravnost, da je cerkev goljufija, da se mora ko taka zatreti, da še torej vprašanje ne more nastati o razmeri obeh moči; a kjer je bolj potuhnjen, skriva se svetohlinsko za ljubezen do človeštva in kaj vem, za kaj še vse, ter trdi, da je cerkev po naredbi njenega ustanovitelja vsaj v vsem, kar ni čisto duševnega, odvisna od države. Da prve misli ne bom zametoval z razlogi, je naravno, kajti: „Principia negantibus non est disputandum.“ Drugo bom zavrnil, a ne da bi spreobračal njo samo, ampak da se bralci prepričajo, kako učene dokaze in — kakor učene, tako veljavne da nabira liberalizem; seveda, le ob kratkem. Tedaj, kako dokazuje liberalizem, da je cerkev odvisna od države?

V ta namen rabi še nekatere stavke sv. pisma, kjer je govorjenje o tem, naj bo vsakdo podložen deželni oblasti; tako piše sv. apostelj

Pavel: „Vsaka duša naj bo podložna višjim oblastim.“ Gotovo bilo bi iz teh besedi težko dokazati, da je cerkev nad državo; prvič se tu ne govori o onih družbah, ampak le o posamičnih ljudeh, in drugič, višja oblast ni samo deželna, kajti še nad njo je cerkevna. In če piše prvak aposteljnov: „Podložni bodite vsaki človeški stvari zaradi Boga, bodisi kralja, kakor višjemu (regi quasi praecellenti), bodisi vojvodom, kakor od njega poslanim“, gotovo to razumem tako, naj bodo podložni oblasti, kjer in kolikor more in sme zapovedovati. Če se kralj imenuje „praecellens“, to ne velja v vseh rečeh, ampak le v onih, ktere se tičejo kraljeve oblasti. Ko bi se ti stavki sv. pisma mogli razumeti, kakor taki, ki zahtevajo odvisnost cerkve od države, bili bi v nasprotju z onimi znanimi: „Boga je treba bolj ubogati, ko ljudi“ in: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega“, kjer se naravnost zapoveduje pogojna pokorščina in uči, da so reči, ki niso cesarjeve, v ktere se on ne sme mešati.

Sklicevali so se tudi na cerkvene očete, glavno na sv. Optata Milevitanskega, ki pravi: „Ni namreč država v cerkvi, ampak cerkev v državi.“ A sv. učenik pisal je ob času, ko se v resnici sv. cerkev ni raztezavala veliko čez meje rimskega cesarstva, njegove besede ne izgovarjajo kacega principa, ampak le zgodovinsko misel, veljavno za tedanje čase. In če bi bil tudi tako mislil, more se li iz besed „cerkev je v državi“ sklepati, da ji je podložna? Če je duša v telesu, ali mu je podložna? Vrh tega je cerkev vesoljna, obsega vse rodove in države vsih časov, ne pa države, ki se menjajo v teku časa. (Dalje sledi.)

Kralj Dimitar Zvonimir in njegova doba.

(Dalje.)

III. Dimitra Zvonimira kronajo za kralja hrvatskega. (8. oktobra 1076.)

Dan 8. oktobra 1076. je posebno važen v povesti Hrvatske. Na ta dan je bil Zvonimir kronan za kralja hrvatskega in Dalmatinskega. Že prve dni meseca oktobra se je zbrala velika množica Hrvatov v starodavno mesto Solin, da v velikej narodnej skupščini (ubi fuit fidelium maxima congregatio. Kukuljević Codex diplom, 154.) izberejo Zvonimira za kralja ter da so kasneje priče njegovega kronanja. Bil je tukaj hrvatski ban Peter Svačić z drugimi bani, potem župani: Dobrila hlievanski, Pribina cetinski, Ljubomir in mnogi drugi boljari in plemiči. Od cerkvenih dostojanstvenikov je prišel: Lovro, nadškof solinski; po tem škofje: Štefan zadarski, Gregor hrvatski, Teodosij biogradski, Vasilij osorski, Formin kninski ter Ivan trogirski. Razun teh pa je prišlo v mesto sila pravovernega naroda po rekla hrvatskega in latinskega. Celo papež

Gregor VII. je poslal k tej svečanosti posebnega poslanca, slovečega opata Gebizona, da v njegovem imenu izvrši kronanje. Slavno kronanje se je vršilo v solinske cerkvi sv. Petra. Ko se je v cerkvi množica velemož in naroda zbrala, ter slovesna maša odpela v latinskem jeziku, stopi opat Gebizon pred zbrani narod, ter proglasi, da je Dimitar Zvonimir po složnej volitvi naroda ter po privoljenju svečenstva izbran za kralja hrvatskega. Potem pristopi k Zvonimiru ter ga v imenu papeža Gregorija VII., gospodarja svojega in celega sveta, krona v znamenje kraljevske časti in vlasti. Na glavo mu dene starodavno krono hrvatsko, s ktero se je bil še Tomislav ovenčal, zatim mu podeli ostale znake, zastavo, meč in žezlo.

Ovenčan s krono in nakinčan s kraljevskimi znaki poklekne zdaj Zvonimir pred apostolskega poslanca, vzdigne desnico ter se zaveže na večno vernost in privrženost papežu in rimske cerkvi s sledečo prisego:

„Jaz Dimitar, ki se tudi Zvonimir zovem, po božje pomoči kralj Hrvatski in Dalmatinski, obvezujem se, obrekam in obečam, da

bodem nepremeno vršil vse ono, kar mi bode tvoja svetost naložila, da namreč v vsem in vsakem varujem vdanost apostolske stolici in da neopazovno branim, karkoli bodo v tej kraljevini, bodi si apostolska stolica, bodi si poslanci njeni določili, in kar bodo odločili; gojiti hočem pravico, braniti cerkve, skrbeti za prvence, desetino in vse kar cerkvi pripada, truditi se hočem za življenje škofov, duhovnov, dijakonov in poddijakonov, da čisto in dostojno živijo; braniti hočem siromake vdove in sirote, zabranjevati hočem nezakonite zveze med sorodniki, ustanoviti hočem zakoniti prinos po prstenovanju in blagoslovu duhovnim, a vstanovljeno nočem pustiti, da se razreši; protiviti se hočem prodaji ljudi, ter z božjo pomočjo pravičnega se pokazati v vsem, kar je prav. Zraven tega vstanovljam, po svetu vseh mojih velmož, da se vsacega leta na veliko noč izplačuje sv. Petru iz kraljevskega prihoda davek dve sto bizantinskih cekinov, ter želim in določujem, da naj tudi moji nasledniki vedno ravno to delajo. Vrh tega poklanjam, prepustim in potrjujem apostolske stolici samostan sv. Gregorija, ki se zove Vrana, z vsim bla-

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. januarja.

Avstrijske dežele.

Obravnave med dunajskim in oger-skim ministerstvom bile so brez uspeha. Če se Madjarom ne dovoli posebna banka, hoče Tisza odstopiti in Sennyey postal bi njegov naslednik.

Tirolski deželni zbor je razpuščen in razpisane so nove volitve. Liberalci bodo vse žile napenjali, pa po dosedanjih skušnjah smemo soditi, da bode novi zbor ravno tak, kakoršen je bil dosednji.

Dalmatinski deželni zbor obravnava veljavnost volitev. Lahonski poslanec Bajamonti je pri tej priliki hudo napadal vlado in je nasvetoval dati ji nezaupnico, češ, da je pri volitvah delala za narodno stranko. C. namestnik je nekaj dni potem napravil pojedino in povabil vse deželne poslance razun Bajamontija.

Madjarskim softom se v Budapešti napravlja slovesen sprejem. Iz Bukaresta pa se „W. Abendblattu“ poroča, da tamošnja mladež dan za dnem hodi na kolodvor gledat, kedar da se iz Carigrada pripeljejo madjarski vseučiliščniki, ker jim hočejo napraviti enak sprejem, kakor so ga doživeli v Trstu. — Cze-gledska deputacija je 24. t. m. došla k Košutu. Pastor Dobos je v svojem nagovoru Košuta preslavljaj kot rešitelja, k kateremu so v svoji obupnosti prišli prosit ga, da naj pride in reši domovino. „Severni Sardnapal (ruski car), je rekel, popiva v Moskvi in povzdiguje svojo čašo proti olikani Evropi. Pa roka na steni zopet piše skrivnostne besede „Mene tekel“ in če pod te besede podpišemo ime Košut, se nadejamo, da smo podpisali njegovo smrtno obsodbo.“ „Ubogí car! pristavlja „Politik“, takim traparijam mora slediti drug Vilagos; družega zdravila ne poznamo.“ Košut je deputaciji odgovoril, da se zdaj še ne more vrniti v domovino, kadar bode pa primeren čas prišel, se bode povrnil in kralju oger-skemu prisegel zvestobo, katero bode tudi vedno držal.

Vnanje države.

Ruski poročnik Ignatiev se je odpeljal v Pirej, kjer je te dni došel tudi princ Edinburški s svojo soprogo, hčerjo ruskega cara.

Na srbskem je stalni odsek narodne

skupščine na vprašanje, ali naj se vojska s Turkom nadaljuje ali pa sklene mir, odgovoril, da nima pravice o tem sklepati, ampak da je to reč velike narodne skupščine.

V Bosni se je vstanek neki zopet pričel.

Italijanska zbornica je dovršila splošno razpravo o zlorabi duhovske oblasti. Katoliške družbe v Rimu javno oporekajo načelom, ktera je večina zbornice pri tej priliki zagovarjala. Ta protest se glasi: „Satanska brezbožnost in preklinjevanja, ki smo jih nedavno v zbornici na Monte-Citorio slišali iz ust mož, ki se drzno imenujejo poslance katoliškega ljudstva italijanskega, so nas s studom napolnila in iz vse duše oporekamo v svojem in v imenu od nas zastopanih katoliških družb proti tem umazaniam in surovim izrazom. Z dušo in telesom se za vselej vdamo in obljubimo pokorščino papežu in njegovim sv. ukom ter Boga prosimo, da naj po zasluženju ne strahuje našega onečesčenega Rima in nesrečne Italije za tako veliko hudobijo.“ — Sodnija v Florencu je vrenika časnika „Gazzetta d' Italia“ zaradi obrekovanja ministra Nikoterija obsodila na 2 meseca ječe in 500 lir globe. Pa pri obravnavi so prišle reči na dan, zaradi katerih bo tudi Nikotera moral najbrže od ministerstva odstopiti, ker hoče prejšnji ministerster Cantelli reč sprožiti v državni zbornici.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 26. januarja. (Zalosten dogodjaj v noči od 24—25. prosenca v Bašlju preddvorske fare.)

Še nismo pozabili neke nesreče, ki se je prigodila pred nekaterimi tedni v Kokri. Nek lovec, morda gozdni čuvaj, je bil v Kokri (v vodi) mrtev najden. Sum je letel na uboj, ljudi je to motilo, ker so puško, pa menda nekaj obleke, kamižolo, nekoliko proč našli, on pa je bil pobit. Vendar bolj gotovo je, da je sam hotel tisto noč nekoga ustreliti, v dobro srečo se našnopsal ter odšel, da bi izvršil, svoj grd, črn naklep. Misleč, tu je treba v stran kreniti, da prav pridem, je telebnil čez škarpno, dalje še v vodo. Ali je bistra Kokra oprala grdi, črni namen le Bog ve, — bilo je „oblačno“.

Zdaj pa prijateljevo poročilo:

Divjašine je po gozdih zmeraj manj, to-

liko več pa je je po vaseh. Kerfnihče ne poroča o „turški grozovitosti“, ki se je tam godila, g. vrednik, sprejmite kolikor mogoče resnični dogodjaj v cenjeni list.

24. t. m. je bila v Preddvoru poroka iz Bašlja. Ko so se svatje čez Belo k poroki peljali, ležale so čez cesto rante in planke; tako se pripoveduje, mali štrkovci podšuntani od „mogočnih“ fantinov naj bi bili to storili; intrigirali so na vsaki način.

Belani so se neki grozili, da to noč morata dva Bašljana mrtva biti. Belani so prišli po noči „oprezovati“, po plesu na podu (skednju) neki Bašljan Belana udari — nastal je pretep, klanje in mesarenje, kakoršno bi zamogli le „Turki“ doprinesiti. Bila sta kmalo dva mrtveca oba iz Bele. Eden je bil ustreljen, 13 ali 14 svinčenih zrn, šrotov, je dobil v život, enega še v želodec; ta je gotovo kmalo mrtev obležal. Uni pa, edini sin trdnih staršev, v vojaških letih — toda oproščen, bil je s sekiro preklan, buča grdo razcepljena, gotovo nevaren mahljej. Gotovo je tudi, da je vsaj še 5 ali 6 Belanov hudo ranjenih; eden v usta obstreljen v nezavednosti leži; enemu ali celo dvema so zobje in čelusti razbite, eden je skoz obe lici preboden; kako je z drugimi ne vem. Mesarija je morala grozna biti, podili so se po vasi, vrtili in njivah kakor zverjad. Svatom so okna pobili, ti so se poskrili, nekteri pa tudi v bran postavili, ter deležni postali te „fletnosti“.

Drugi dan, 25. pros. so žandarji brž dva zločinca v Kranj gnali, na večer pa še tretjega. Eden med temi je bil tudi že zaprt 6 let, ker je bil nekoga zaklal, tedaj že stara, oženjena zverina; koliko je tega klanja deležen, bo sodnija povedala. In danes 26. so gnali še dva; nekteri so zbežali, v pest jih bodo pa že dobili.

Starši ubitih pa so jokali pri mrtvih razmesarjenih truplih pod milim nebom; pač uzroka dovolj, le prepozno, lep nauk za starše in druge. Surovost, neukrotljiva trmoglavost, ponočevanje in hudičeva pijača — „šnops“ ne stori pridnega.

Kakor hitro pobalinu začne mišja dlaka pod nosom poganjati, je že za ponočevanje sposoben. Za tako govedinjo je vsako opominjevanje in svarjenje zgubljeno, priseže ti hudo maščevanje o pravem času.

Storžič! ti velikan Kranjskih gorā, gledati si moral tisto noč, kaj se je godilo na tvojem

gom: namreč srebrno škrinjo, v kojoj je sv. telo istega blaženega Gregorija, za tim dva križa, kelih in pateno, dve zlati kroni, z biseri obloženi, evangeli v srebro vezan, koncema premakljivo in nepremakljivo blago, da bode za vedno poslancem sv. Petra svetišče, ter popolno v njihovej oblasti. Razun tega, ker se pravi Bogu služiti toliko, kolikor kraljevati, predajem se in priporočam v tvoje roke mesto v one sv. Petra in našega gospodarja papeža Gregorija in njegovih naslednikov na apostolskej stolici, in to obljubo potrjujem s prisego. Jaz tedaj Dimitar Zvonimir, z božjo pomočjo in milostjo apostolske stolice kralj, bodem od tega časa nadalje veren sv. Petru in mojemu gospodarju Gregoriju, in zakonitim mu naslednikom; ne bodem sodeloval niti z besedo niti djanjem, da, naj si bode že on ali bodoči posle njega papeži ali poslanci, življenja ali udov ne zgubé, ali da bi bili ulovljeni; in svet, ki bi mi ga razodeli, ne bodem nobenemu na njihovo škodo nalašč odkril. Kraljestvo pa, koje se mi predaje po tvojej roci, gospodine Gebizon, vzdržati hočem verno, ter ga nočem, a niti prava njegova na koji koli

način nikdar odbiti apostolskej stolici. Gospodarja svojega papeža Gregorija in njegove naslednike in poslance, ako pridejo v mojo zemljo, sprejemati hočem častno in čestito z njimi ravnati in tudi tako jih spustiti, ter odkoder koli bi me klicali, služiti jim hočem precej, kolikor bodem mogel. Tako mi Bog pomagaj“.

Kronanje je bilo s tem končano. Novovenčani kralj je odšel z množico velikašev in škofov v kraljevski dvorec blizu Solina, da tukaj veliki skupščini predseduje. Hrvatski bani in župani so bili prvi, ki so se novemu kralju poklonili, ter mu večno vdanost prisegli. Za hrvatskimi velikaši so prišli latinski škofje, na čelu jim solinski nadškof Lovro, ter so tudi ti novemu kralju zvestobo prisegli. Skupščina solinska je potrajala nekoliko časa. Trebalo je tukaj mnogo starih ran izlečiti, mnogo pravi in preprirov poravnati. Sam Zvonimir je v tem pogledu učinil odločen korak, on se pomiri z rodovino poprejšnega kralja Slavića. A da pokaže, koliko mu je v resnici mar bilo za mir, zadrži Petra Slavića, sorodnika kralja Slavića, tudi za prvega svojega bana. Po njegovem

primeru so se ravnali tudi ostali velmoži kraljevina Hrvatske in Dalmatinske in tako se je solinska skupščina dovršila z obćnim pomirjenjem. Na tej skupščini je obdaroval kralj Zvonimir tudi nekoje svoje najvernejše privržence z obćnimi darovi. Med ostalimi je odlikoval posebno solinskega nadškofa Lovra, kojega je on sam imenoval svojega „duhovnega očeta“. Ta nadškof je gotovo največ storil, da je hrvatsko krono dobil Zvonimir; zatoraj je pa tudi znovič potrdil vse darovnice nadškofiji solinskej, kar sta jih nekđaj podelila blage uspomene kneza Trpimir in Mutimir.

Čudna čuvstva so obhajala Dimitra Zvonimira, ko je slavljenje v Solinu potihnilo, ko se je skupščina razšla, in je bil zopet sam v krogu svoje rodovine in vernih svojih! Videl je izpolnjene vse želje svoje, o kterih je še kot mladenič sanjal; videl je samega sebe na prestolu hrvatskem! Zemlja njegova je bila vredjena, mir in red je vladal povsodi, a obćna pomirba na zboru solinskem dajala mu je upanje, da bode ta sloga in sreča še dalje potrajala. Edino ga je motilo in peklo, da je radi hrvatskega prestola pal pred noge rim-

podnožji. Belani in Bašljani! vaš čin ostane zapisan v črne bukve vaše grozovitosti bratovskega umora. „Kri tvojega brata kliče v maščevanje do mene“, je rekel Bog ubijalcu Kajnu.

Iz Beligrada, 20. jan. (Parada ruskih prostovoljcev.) Danes bila je velika parada tukajšnih ruskih prostovoljcev. Zjutraj ob 8. uri došel je en batalijon pred knežev konak, da je sprejel zastavo, potem pa je odšel nazaj v grad, kjer je bila parada na spodnjem prostoru. Tam so vojake pričakovali vsi ruski vojniki, pešci in konjiki. Pešci so imeli še dve zastavi, eno belo in eno modro, tretja pa, ki je bila pri knezu hranjena, je črna, na sredi zastave je Kristusova glava in po zastavi je vse polno napisov s zlatimi črkami, sploh je tudi vsa zastava bogato z zlatom okinčana, na vrhu pa je zlat križ. To zastavo podarilo je rusko društvo v Moskvi in jo ima knez v svojem konaku v večni spomin. Na velikem spodnjem prostoru v gradu so napravili v sredi oltar in okoli oltarja stali so redoma s svojimi zastavami ruski samovoljci; najlepši bili so donski kozaki. Pričakovali so kneza in kneginjo Natalijo; srbskih vojakov ni bilo družih kakor generali in višji oficirji. Po 9. uri prijahal je knez s svojimi generali in svojo gardo, kneginja pa se je pripeljala. Knez je jahal memo vseh batalijonov potem se je postavil na desni strani oltarja, generali stali so za njim vsi na konjih, kneginja Natalija pa je stale pred oltarjem. Živio, slava in hura-klicev ni hotelo biti ne konca ne kraja. Trije duhovni so opravljali božjo službo in ruski pevci so pri božji službi spevali, knez, generali in vojniki in sploh vse nazoče ljudstvo bili so ves čas božje službe odkriti in poslednjič šel je eden duhovnov s žegnano vodo, pokropil najprvo kneginjo potem kneza, generale, vojnike in vse druge nazoče ljudstvo. Ko je bilo vse končano, jahal je knez v sredo ruskih samovoljcev in postavili so se tudi drugi oficirji in generali okoli njega, kneginja pa je ostala na svojem prostoru. Zdaj vse vtihne in knez začel je govoriti ter je v kratkem razkladal pomen zadnje vojske in povdarjal, da smo vsi Slovani bratje in sinovi ene majke Slave; potem se je zahvalil Rusom za njihovo žrtvovanje in pripoznaval, da so mnogo trpeli in mnogo krvi prelili za krst častni in svobodo našo, potem pa se je obrnil proti

kneginji, rekši, da se jim zahvaljuje tudi v imenu kneginje Natalije, v svojem imenu in imenu srbskega naroda. Slava vam, je zaklical, slava vašemu caru Aleksandru! Iz vseh grl so doneli živio, slava in hura-klici. Kneginja se potem vsede v kočijo, knez pa je jahal okoli vseh vojakov, za njim generali, oficirji in njegova garda, kneginja pa se je v kočiji za njimi vozila. Zatem se knez vstavi na primernem prostoru in samovoljci so pred njim defilirali; pri vsej tej slavnosti svirala je ruska banda. Ko je knez odjahal in kneginja se odpeljala, marširali so vsi samovoljci v knežev konak, tukaj se ni nič videlo, ker nihče ni smel v konak, toliko pa vem, da je knez zopet pozdravil vojake, ki so mu izročili vse tri zastave v večni spomin, ker zdaj v kratkem vsi Rusi, kar jih je še tukaj, odidejo domu. Parade se je vdeležilo okoli 1000 samovoljcev ruskih, tistih, ki so imeli slabo obleko, ni bilo pri paradi.

Včeraj, to je petek 19. t. m., razglasilo se je po Belgradu, da je Ignatjev v Carigradu od Turkov ustreljen; to sem tudi od oficirjev slišal, vendar verovati nihče noče, ker nobenega telegrama dozdaj še ni.

Tukajšni vjeti Turki svobodno brez vse straže zdaj po mestu hodijo. Srbi se veselijo, da več vojske ne bo, ker noben Srb ne želi več vojske, in vsaki pravi, da naj se Rusi sami vojskujejo; ker so Rusi začeli, naj tudi končajo.

Iz Beligrada, 22. januarja. Danes po 12. uri opoldne nabralo se je mnogo ljudstva na posavskem bregu, in na Savi je bila pripravljena parna ladija „Diana“, da sprejme Ruse, ki so se pripravljali na odhod v svojo domovino. Ves čas svirala je srbska vojniška banda. Bil je tudi „ruski konsul“ s svojo sprugo nazoč in odhajajoči ruski oficirji bili so okoli njega ter poslavljali se od njega in njegove gospe. Na odločnem prostoru bilo je kacic 20 kozakov in trije oficirji; imeli so v svoji sredi mizo, in na mizi lepo „torto“ z ruskim napisom in botilijo šampanjca pa veliko steklo rakije. Ko je bilo vse pripravljeno, odšel je oficir po polkovnika; ko je prišel —, bil je civil oblečen, pozdravili so ga s hura-klici potem je eden kozakov govoril, seveda po ruski, kar nisem razumel, in potem govoril je polkovnik. Kozaki napolnejo čaše in trkajo s polkovnikom ter mu napijejo na njegovo

zdravje in srečno pot. Pri tej napitnici govorili so vsi in polkovnik jim je odgovarjal, potem pa mu podaril torto in jabelka, ki so bila tudi pripravljena. Vse to je hvaležno sprejel in se jim zopet zahvalil za nepričakovano čast, od kozakov pa so zopet zadoneli živio in hura-klici; polkovnik je šel nazaj k svoji družini, kozaki pa so popili v družbi treh oficirjev vso rakijo na zdravje in srečen odhod svojega polkovnika, in slednjič začeli so plesati. Pri plesu držali so sablje na kviško v roki. Drugi Rusi se se razveseljevali z nazočimi ljudmi, poljubovali jih in slovo jemali od svojih znancev in prijateljev, kar je trajalo do dveh popoldne. Ko je trobec znamenje dal, da je čas odriniti, šli so Rusi na ladijo in hura-, slava- in živio-klicev ni bilo ne konca ne kraja. Omenjeni kozaki vzdignejo svojega polkovnika in ga nesejo na ramah na ladijo s hura- in živio-klici. Ko so bili vsi Rusi na ladiji, začeli so s puškami in revolverji streljati. Srbska vojniška banda je začela rusko himno svirati, ljudstvo pa kričati živio in hura ter Rusom mahati s klobuki in belimi robci; ravno tako so delali Rusi, ki so imeli za odhod nalašč pripravljeno majhno modro zastavo, katero so šele pri odhodu na ladiji razvili. Vse to je trajalo, dokler se ladija za gradom ni skrila. Z grada pa so jih pozdravljali nazoči vojniki. Odhajajočih Rusov bilo je blizu 500. Omenjeni kozaki, ki so tako častili svojega polkovnika, pa s tem oddelkom niso odšli, odšel je samo polkovnik.

Ko je bilo že vsega konec, prišla je kompanija srbske redne vojske v paradi, da za slovo počasti odhajajoče Ruse, pa prišla je prepozno, ker ladija z vlačivko je bila že odšla. Prihodnji odhod če biti v sredo 24. ali v četrtek 25. t. m.

Rusi, ki so pretekli teden odšli, poslali so sledeče pismo vredništvu „Iztoka“, da ga objavi:

Brači Srbima!

Vračajuč se v svoj dom mi ruski dobrovoljci jednoglasno zaključili smo, da od svoje strane izkažemo Vam, bračo Srbi, najtoplijo svojo zahvalost za vaše dobro razpoloženje, odprto srce i doček, kojim ste nas samovoljce sprejeli u vsakoj koči od Kladova do Vukanje i od Aleksinaca do Beograda. Molimo samo, da tudi Vi s svoje strane poverujete, da Srbi nemajo bolje privezanih i nesebičnih drugova nego što so njihova braća Rusi. Vrativši se u svoju postojbinu, svaki od nas kazivat će ponosom svoje porodici, kako za krvavi minuli boj in žrtve dičnog srbskog naroda, tako i za njegovu istinski slovensko gostoljubnost. Živio naša braća Srbi, živio knez Milan! Sledi 1127 podpisov.

Kneževoga govora v gradu, ki ga je za slovo Rusom govoril, še nisem dobil v roke, ker še ni tiskan, ko ga dobim, ga hočem precej poslati.

Domače novice.

V Ljubljani, 30. januarja.

(Zapisnik volilcev) za srenjske volitve leži v magistratnem ekspeditu štiri tedne na ogled. Če je kak volilec izpuščen ali napačno vrsten, ima do 20. februarja čas volilno pravico ustmeno ali pismeno reklamirati.

(Pomilostili so cesar) 8 jetnikov na ljubljanskem Gradu; v Karlovu v Gradcu 6 in po drugih kaznilnicah 148 jetnikov, ki so bili takoj iz zapora izpuščeni. Med poslednjimi tudi 4 jetnice v Begunjah.

(Poročilo o Matičnem zboru) bodemo nadaljevali prihodnjič.

(Slovensko gledišče.) Ker se bode danes na našem odru prvokrat Schillerjeva 5 dejau-

skemu papežu Gregoriju VII. ter se njemu ves poveril in večno mu vero prisegel, kajti bil bi rad čisto neodvisen vladar. Ali tudi v tem se je lahko umiril, ko se je ozrl na nekdanjo veliko in močno državo nemško.

Ravno takrat, ko je hrvatski narod pod zastavo in zavetjem rimskega papeža Gregorija VII. volil in kronal Dimitra Zvonimira za svojega kralja, godile so se na Nemškem važne reči, ki so vznemirile vso Evropo. Poprej silni car in kralj nemški, Henrik IV., ki se je z vso svojo močjo upiral idejam in osnovam Gregorja VII. ter hud boj z njim začel, ta silnik je postal žrtva v borbi z Gregorijem VII. V kratkem času si je znal Gregor VII. najti pri Nemcih toliko prijateljev, da se je v nemške državi vzdignila velika stranka proti lastnemu kralju. Bilo je to v polovici meseca oktobra 1076, ravno ob času, ko se je slavilo kronanje Zvonimirovo v Hrvatske. Veliko število nemške gospode se je zbralo na zbor v Triburu, kjer so prav resno razpravljali, ne bi li svojega kralja Henrika IV. s prestola odstranili, ter izbrali za nemškega vladarja moža, vernega in vdanega rimske stolici.

Lahko se je tedaj tolažil Zvonimir zaradi prijaznosti z rimskim papežem, kajti gotovo je rajše živel s tem mogočnim in veljavnim možem v miru in prijateljstvu, če tudi kot podložnik, nego da bi ga zadela osoda nemškega kralja. Hrabrilo ga je tudi še to, da je z ozko zvezo z Gregorijem VII. pridobil zemlji hrvatske mir in slovo.

In mnoga hrvatska gospoda, ki se je vrnila od solinske slave v svojo domovino, bila je popolnoma zadovoljna, da je mala kraljevina Hrvatska po posredovanju papeževim stopila v red držav evropskih. Ni jih niti najmanje zbolela glava, da je bil novi hrvatski kralj kronan po tujem opatu, kajti velik broj evropskih vladarjev onega veka je dobival od papeža znake kraljevske časti. Angleški in danski kralj sta bila že od poprej pod „pokroviteljstvom sv. Petra“, Boleslav II. „smeli“ poljski kralj, prejel je tudi krono od Gregorja VII., in sam kijevski knez Izjeslav se je trudil, da si pridobi v rimskem papežu svojega branitelja in prijatelja.

(Dalje sledi.)

ska tragedija „Kovarstvo in ljubezen“ predstavljala, na to prijatelje slovenske muze opozorujemo, in se nadajamo, da bode naša inteligencija to priliko gotovo porabila, da se Talijinj hram napolni. Ob enem smo naprošeni naznaniti, da je dramatičnega društva odbor sklenil, da bode odslej vstopnina 30 kr. in za otroke 25 kr.

(*Črnogorski major*) z imenom Dimitrijević Mercep, je bil pretekli petek v Ljubljani. Peljaje se po svojega sina, ki je v Belemgradu študiral, a bi zdaj moral ondi stopiti v srbsko vojno, se je ustavil za en dan v Ljubljani, da si ogleda mesto, o katerem je zadnji čas na bojiščih pogosto bilo govorjenje. Prišel je tudi v čitalnico, kjer so ga nekateri Slovenci brž v družbo vzeli, česar je bil prav vesel, ter ga tudi spremili na kolodvor. V pogovoru je kazal veliko izobraženost, znanstvo zgodovine itd. dasiravno ne ume ne besedice nemški, dokaz, da se tudi brez nemščine človek lahko temeljito izobraži in postane junak ne le v besedi, ampak tudi v dejanji, z mečem. Govori pa ta major razen srbsčine še prav gladko ruski (bil je dve leti v Petrogradu kot adjutant črnogorskega zastopnika,) turški, rumunski in nekoliko laški. Prikupil se je vsem, ki so z njim govorili. Ker smo slišali iz njegovih ust več jako mikavnega, bomo prihodnjič kaj povedali v „podlistku“.

(*Laibacher Tagblatt*), kateri ima redko ke-
daj kak izviren dopis, je nedavno objavil neki
dopis iz Ribnice in v št. 21 dopisuna P. (?)
prosi, da bi mu večkrat kaj pisal, ter povdarja,
da mu bode zlasti jako hvaležen za poročila
o dogodkih iz narodno-klerikalnega tabora.
To mu radi verjamemo; saj ti ljudje ne vedo
kaj pisati, če ne morejo obirati narodnjakov
ali duhovnikov. Kaj pa mu je ribniški do-
pisun tako prijetnega pisal? No, poročal mu
je, da pri volitvah za krajni svet šolski so
zmagali liberalci najčisteje krvi. Toda za Tag-
blattovce, ki prežé na psovke kakor krokarji
na mrhovino, bi suhoparno poročilo ne zado-
stilo, če bi ne bilo zabeljeno s psovkami.
Ribniški dopisun, ki iz lastne skušnje pozna,
okus privržencev nemčurskih, je to dobro
vedel, in zarad tega v dotičnem spisu nako-
pičil vse fraze, kar koli jih je kedaj bral. Iz-
razov kakor: klerikale Clique, schwarze Garde,
superfrommer Bürgermeister, schwarze Char-
latane, Pfarrhofsdiener, schwarze Kute itd.
vse mrgoli. A ker menda ni zmožen razsoditi

zadevajo g. dekan prav imel, se bodo Ribničani prepirali, ko bode treba za nove šole tudi novih priklad in novih doneskov, kateri marsikteremu že zdaj bolj presedajo, kakor pa izpraševanje za velikonočno spoved, ki ni samo v Ribnici v navadi, ali kakor dopisnik pravi, „im besten Flor“, ampak je v celi naši škofiji zapovedano kot zdaten pomoček za pospeševanje poštenega krščanskega življenja. Ka „Tagblatt“ nadalje ribniškemu kaplanu (würdiger Adlatus seines Dechantes) kot silno pregreho očita, je njemu le v čast. Ne g. kaplan, ampak najvišji cerkveni glavar je določil, da sedanji liberalizem je brezverstvo, je herezija novejšega časa. Pravi katoličan tedaj ve, kako ima o novošegnih liberalcih soditi, in se nikakor ne da motiti, če so med liberalci možje, ki hočejo veljati še za dobre katoličane. Oni nečejo poslušati glasu najvišjega pastirja svojega, tedaj so se ločili od čede Kristusove in zašli na napačno pot. „Ko bi tudi mi, ali angelj z nebes vam drugači oznanoval, piše Pavel Galačanom (1, 8.), kakor smo vam oznanovali, bodi izobčen“. Prav neumna pa zlobna je trditev, da duhovščina hoče ljudstvo ohraniti v neumnosti. Kje ste še bili pritlikovci vsi, ki se sedaj ljudem vsilujete za učitelje napredka svobode, ko je cerkev ljudstvo izobraževala? Vladam splošni poduk še ni bil na misli, ko je cerkev skoraj po vsih krajih svoje šole že imela, v katerih so duhovniki otroke podučevali zastonj in jih še podučujejo. Koliko bi pa dopisun za izobraževanje naroda storil zastonj? Konečno dopisun vlado in paragrafe kazenske postave na pomoč kliče zoper duhovnike, ter opominja na Štajarsko in Zgornjo Avstrijo, kjer se duhovščina ostro kaznuje, če proti (?) postavam rogovili (?). Čemu tako daleč segate, gospodine dopisun? Nimate li v najbližnji sosesčini nad ranjem g. Lesjakom prežalostnega zgleda? Zakaj tedaj ne priporočate, da naj se z ribniškimi gospodi ravna, kakor se je delalo s sodrškim župnikom? Ali vas morebiti pri tem zgledu preletava nekaka groza in strah? Nepotrebno je gosposkam priporočati ostrost proti duhovnom, ker omenjeni in drugi zgledi pričajo, da se duhovnikom ne prizanaša, če jim le morejo do živega; pa cerkvi to čisto nič ne škoduje, kakor jo tudi to čisto malo briga, če od nje odpadajo ljudje po kopitu Tagblattovega ribniškega dopisuna!

(Dr. Fr. Schiffer) je od cesarja dobil Franc-Jozefov red.

Razne reči.

— Stipendija za tehnikarja v zneski f. 210. — in f. 31.50 potnih stroškov je razpisana za dijake iz Goriškega in Istre, ki bodo obiskovati tehniko na Dunaji, v Gradcu, Pragi ali Brnu. — Dobi ga lahko dijak, ki je dovršil maturo z dobrim uspehom in se zaveže, da bo služboval po dovršenih študijah v domači deželi. Prošnje naj se pošiljajo namestništvu v Trst. —

— Duhovske spremembe v goriški škofiji. Č. g. Ignacij Fabiani je bil investiran na faro Šlovrenc. Č. g. Fr. Leban, kaplan v Komnu, je postal vikar v Ravnici. V. č. g. Jožef Podreka, fajmošter v Breginji, je imenovan za fajmoštra v Ajello-u in je bil 19. t. m. investiran. — Umrli je 14. t. m. Andrej Mihel, vikar v pokoju, v Rihenbergu.

— Za sodnika v Cirkno pride g. Pavel Unterkircher, dosedaj adjunkt v Korminu. Rodom Tirolec, naučil se je nekda še precej slovenščine.

— Cestni odbor goriškega okraja je sklenil, da imajo tekoče leto plačati za iz-

drževanje cest srenje na skladovnih cestah po 20%, tem cestam bližnje srenje po 10% in vse bolj oddaljene srenje po 5% doklade na direktne davke. „Soča“.

— Statistika tržaških far kato-
liške vere. Leta 1876 se je rodilo (kršče-
nih je bilo) 2339 moških, 2091 ženskih; sku-
paj 4430. — Umrlo je 2089 moških, 1841
ženskih, skupaj 3930. — Porok je bilo 943.

Po posamesnih farah se te številke tako
le dele:

V fari sv. Justa krščenih 453, umrlih 339, porok 105; v jezuitarski krščenih 718, umrlih 542, porok 166; sv. Ant. novega krščenih 1630, umrlih 1061, porok 408; sv. Ant. starega krščenih 208, umrlih 157, porok 60; sv. Jakoba krščenih 771, umrlih 499, porok 111; sv. Ivana v Vrdeli krščenih 206, umrlih 105, porok 34; sv. Mohora v Rojangu krščenih 228, umrlih 147, porok 45; v bolnišnici krščenih 214, umrlih 961, porok 14; v siromašnici krščenih 2, umrlih 79, porok 1. „Edinost“.

Listnica opravništva.

Č. g. kpl. v R. Plačano do 1/10 pret. l.; č. g. L. E. šk. sv. v C. Po našem računu velja naročnina do 30/9 tek. l.; č. g. J. B. žpn. v Č. Na praznanje, če že h. prodali, odgovarjamo, da še ne; bi pa tudi ne zadostovalo. Mogli bomo nastopiti drugo pot. Žalostno, pa — ni pomagati. Po g. T. poslano prejeli. č. d. V. L. žpn. v St. Tudi Vi imate dalje plačano, kakor mislite, namreč do 30/9 t. l. č. g. J. Z. kpl. pri N. c. da, — vse prejeli; č. g. F. V. kpl. v O. Prosimo še za pol leta. č. g. J. L. kapl. v G. Za štiri mesece. č. g. A. K. kpl. pri N. c. Se-li ne motite malo? S poslanim je po našem računu za preteklo leto vse poplačano. č. g. A. L. prov. v S. Da — vse prav. č. g. F. M. duhovn. v V Ravno tako — za preteklo vse v redu. č. g. J. P. kpl. v Z. Prejeli. Bodi si, p. nas bo malo bolelo. Liste Vam pošiljamo redno, kakor vsakemu; zakaj pa je pri nekterih poštah toliki nered, ne vemo. Bodite preverjeni, da nam je gotovo mar, ker drugače nobeno podvzetje obstati ne more. č. g. M. žpn. v R. Prejeli in se zahvaljujemo. Zamujenega, prav nič. Blag. g. K. Š. v K. Prejeli ter zadostuje zarad zaostalega do 31/3 t. l. č. g. A. T. admin. na S. Poslano prejeli. Dolžni niste nič, ampak še zadostuje do 30/6 t. l. č. g. L. U. žpn. v A. Čudno, da tako dolgo niste nič prejeli, mogoče pa vendar, če ste dalječ od pošte, ker list 2/1 zarad praznika ni izšel, potem pa je bil zasežen. Nezaupnosti pri nas ni bilo prav nobene; list pošiljamo vsakemu, dokler nam ne odpove, ker vemo, da je s tem mnogim ustrezno.

Vse gospode naročnike lepo prosimo, da nam blagovolijo zaostalo naročnino kaj kmalo poslati, da sklep računov ne bo zadrževan.

Umri so :

22. do 24. jan. Janez Jesih, žnid. o., 4 l., za božastjo. Janez Sluga, delavec, 31 l., za pljučnico. Helena Berglez, pos. žup., 46 l., za mrzlico vsled poroda. Martin Hočevnar, berač, 41 l., za jetiko. Matej Kavčič, del., 75 l., vsled vtriplj. pljuč. Fr. Laurič, nadz. o., 14 m., za davico. Franciška N., 13 m., za davico. Henrik Jeran, miz. o., 7 m. za kašljem. J. C. Mayer, kupec, 77 l., vsled starosti, Tomaž Celar, berač, 91 l., za pljučnico. Janez Kerstin, pos. o., za prehlajenjem.

Loterijske številke 20. jan.

V Lincu:	32,	38,	83,	76,	81.
V Trstu:	75,	79,	28,	54,	37.

Telegrafične denarne cene 30. januaria.

Papirna renta 61.99 — Srebrna renta 67.70 —
Zlata renta 74.— — 1860lensko državno posojilo 113 25
Bankine akcije 80½ — Kreditne akcije 142 30 — London
123.65 — Srebrn 115 50 — Ces. kr. cekini 5.89, — 20-
frankov 9 94.

Pijančevanje,

tudi brez vednosti dotičnega človeka, odprav-
ljam nevtégoma in tako gotovo, da se člo-
veku pristudi. Zahvalnih in pohvalnih pisem
imam veliko. Komur je treba, naj se pismeno
oberne do **Fr. Kometzky**, Drogen-
handlung in Grünberg in Schlesien. (5—1)